

land,
KEN,
AMENTEN,

n.
NS. Wisselen
GATIEN en
pCt. Bedragen

De afzendering,
en) swakken
menheid — nit-
behoert tot het

OTBICE.
TH,
Idernissen
oming.

ELTINA.
a f 0.30.
de zich storen-
eren, want
beteekenis).
n Uitgever
f 1.00Y

iteit.

wij voor het
ntvangen, al-
de bijdragen,
a geschenken,
d niet te zeg-
te ervaring is;
eelen ons ge-

ons verlangen,
e kerken het
van goeden
delen ter be-
of ten deele
hen te zien
diten den ge-
ken trachten
en daar waar
jenende liefde
nds die vern-
ten, tenzij dan
n dienst der

de roeping
oedige moge-
nigkeiden kan,
te en gebied
laand hebben
en opvatten.
zoover dat
het Studie-
zal gemaakt
en te samen
onder Gods
ts ten goede
nemen. Moge
en!

HARTOO.

ter H. Tijma
eer W. Kz.
or den heer
it Uithoorn
te Schiedam
a te Ooster-
Collecten:
uiden f 4.50;
van idem te
rk te Wom-
door Dr. J.
de Catheri-
Tijma, van
Vigboldus te
J. H. te B.
ologische en
it; door het
K. f. 1, door
en heer Bijl
ik te Leiden
reformeerd
2.50; gevon-
f 1; A. B. C.
oor den heer
f 2.25; door
H. Pasma
de collecte
2.

f 10; door
ingekomen:
and, uit de
W. O. te
og van de
coll. Jaar-
gijg; door
s Vereen.
P. de B. te
N. f 2, sa-
busieveel
t geschenk-
ten en 12
den door
ze hulp is
en de f 2.53
anuari was

gesteren.

RUKKERIJ,
DAM.

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 26 Juni 1881. (Staatsblad N°. 124).

Zondag 29 Maart 1891. N°. 692.

De blaad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blaad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam.
Inzendingen die later dan Donderdag v. namiddags te 12 ure worden ontvangen, kunnen voor het sommar van die week niet meer in samenvatting sommen.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentieprijs: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 18 Cent. Aanvragen en vermelding van Beloftegeven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. per regel.

Datelve zal u den kop vermorselen.

(PAASCHEEST.)

En ik zal vijandschap zetten
tusschen u en tusschen de
vrouw, en tusschen u en
tusschen haar zaad; datzelve
zal u den kop vermorselen,
en zij ruit het de verzenen
vermorselen. Gen. 3:15.

Zoo dikwijls ons heerlijk Paascheest
terugkeert, ontsluit onze God en Vader voor
zijn volk op aarde weer de bron van rijk en
overvloedige vertroosting. Want al zijn de
genadegeffen des Heeren ontelbaar, en al
is heel zijn Woord voor den pelgrim op
aarde een staf die hem voor wankelen be-
hoedt en een licht op zijn pad, toch is er on-
der alle daden van 's Heeren mogendheid
niets dat in rijkdom van vertroosting met de
opwekking van Christus uit de dooden op
een lijn mag worden geplaatst.

„Wie is het die verdoemt?” vroeg de
heilige apostel, en hij antwoordt: „Christus
is het, die gestorven is; wat meer is, die
ook opgewekt is”. En in zijn brief aan de
kerk van Efeze jubelt dezelfde apostel in
de uitnemende grootheid van 's Heeren
kracht, naar de werking der sterkte zijner
macht, die Hij gewrocht heeft in Christus,
als Hij hem uit de dooden heeft opgewekt”
(Ef. 1: 19, 20). En hebt ge niets aan de
vergeving uwer zonden, tenzij ge ook ge-
rechtvaardigd zijt voor God, hoor het dan
hoe Christus wel overgeleverd is om onze
zonden, maar opgewekt om onze rechtvaar-
digmaking. Ja, om het nog sterker uit te
drukken schrijft Paulus zelfs aan de kerk
te Colosse, „dat Christus in zijn opstan-
ding, de heilsche overheden en machten
heeft uitgetogen, ze in het openbaar ten toon
gesteld heeft, en door zijn verrijzenis uit
de dooden over hen heeft getriomfeerd”
(2: 15).

Reeds dit zegt ons, welk een geheel
eenige betekenis de opstanding van Jezus
in het rijk geheel van het genadewerk
heeft, en hoe een kind van God nog niet
verstaat wat het is dat zijn Heiland ver-
rees, zoolang hij in die opstanding nog
niet roemt, als in de bron van zijn ver-
troosting.

Er is in het wonderbare paradijs, waarin
zoo ontzettend diep geleefd is, en zóóveel
is beëlist, en waarvan we toch zoo weinig
weten, een profetie van Godswege uitge-
gaan, die de moeder is van alle profetie
en van alle heil, dat naar het bestek van
deze profetie gekomen is. En die profetie
luidde, dat er een strijd op leven en dood
tusschen Gods volk en Satan zou ontban-
den; dat in dien strijd Satan het vrouwen-
zaad ter neder zou werpen door hem de
verzenen te vermorselen; maar dat daarna
dat zaad der vrouwe Satan den kop zou
verpletteren.

Tot zulk een strijd zou het komen, niet
tusschen Satan en de wereld, noch ook tus-
schen Satan en den rechtschapen natuur-
lijken mensch. Integendeel van nature zou
al wat uit vleesch geboren was, met Satan
heulen, voor Satan knielen, en al ware het
met tegenstribbeling, toch naar Satans wil
doen. Neen, die strijd zou uitsluitend ont-
branden tusschen Satan en Gods volk, want
er kon geen vijandschap komen, tenzij God
zelf eerst die vijandschap zette; en in wiens
hart is die vijandschap tegen Satan ooit
door God zelf gezet, tenzij Hij zulk een
hart wederbaarde en zulk een kind des
menschen, gelijk Da Costa zong, „tot een
nieuwe bevassing herteelde.”

In dien strijd zou het bang toegaan, en
het bange in dien strijd zou, om mensche-
lijk te spreken, eindeloos duren; ja die
strijd duurt nog voort; en aan dien strijd
kan geen einde komen voordat Christus
op de wolken wederkeert en de Satan voor
alzoos wordt gebonden en geworpen in den
poel des vuurs.

Meer nog, in dien strijd zou het met schijn-
baar, o, zoo ongelijkte kracht gaan. Satan al-
toos de machtige, die verreweg het grootste
deel van de kinderen der menschen op
zijn kant trok; en daartegenover Gods
volk als een „klein kuddeke”, zeven duizend
die de knie voor Baal niet hebben gebogen,
een Gideonsbende, het „wormpje Jacobs”.
Ja, geen oogenblik macht het zelfs bij dien
strijd den schijn hebben, alsof Gods volk
door meerder aantal, keuriger talent of
geduchter wapening, zoo al niet over-
won, maar dan toch in die worsteling
stand hield.

Integendeel, Godes moest alle kracht,
van Hem alle raad, voor Hem al de
eere zijn.

Alleen omdat Hij werkte, zou niemand
wederstaan kunnen; en de kracht waar-
door Hij in dien strijd zijn volk zou staande
houden, zou zijn de kracht van zijn
Woord.

Zie, dat Woord is het eenige wat God
zijn volk op den pelgrimstocht, en alle
wapen dat de Heere zijn volk in dien
bange strijd meegeeft.

Hij doet in het Paradijs nog niets. Veel-
eer blijven alle dingen, nadat de val was
ingetreden, gelijk ze in den aanvang gewest
zijn. En al wat zijn volk ontvangt is een
Woord. Het woord dat de kop van Satan
zal verpletterd worden.

Een woord van belofte; een woord van
vertroosting; een woord dat waarborg biedt
voor eindelijk triomf.

Wie nu dat woord aangreep, aan dat
woord zich vastkleemde, en dat woord van
zijn God geloofde, die wist, dat het einde
heerlijk zou zijn, en was juist door die
malige wetenschap voor Satan onverwinnbaar.

Maar ook, wie dat woord verwierp of
liggen liet, of in zijn ongeloof tegensprak,
die zakte in en bezweek en moest eindi-
gen, met naar Satan over te loopen.

En hierin nu ligt van het paradijs af al de
tegenstelling tusschen 's Heeren volk, en
tusschen hen die dat volk weestaan. Im-
mers voor dat volk alleen is 's Heeren
Woord het kleinod hunner ziel, de erfenis-
nisse voor hun geslacht geworden. Dat
Woord hebben ze gehoord; ze hebben het
beluisterd; het heeft als muziek in hun
zielsoor geklonken. Het wierd hun het
geestelijk tooverwoord, waaraan ze zich
telkens weer oprichtten. En zoo diep kon
noot hun moedeloosheid ze doen zinken,
als die krachtig, als met doordringende stem,
dat wonderbare woord van goddelijke belofte
weer als een echo, op wat God eens sprak,
in het hart weerklonk, dan leefden ze weer
op, dan waren ze weer getroost, dan ont-
vlamden ze weer in heilige geestdrift, en
dan stonden ze te midden van het gruw-
zaamst lijden, weer over dat lijden getroost.

De kop van Satan zal verpletterd wor-
den, en natuurlijk een slang, waarvan de
kop verpletterd is, die kan u niets meer
doen. Daar kan een kind bij staan, dat toch
het ondiert tot elke kronkeling onmachtig
is, en zijn tand niet meer wonden kan, en
zijn glij niet meer deert.

En dat begeerde Gods echte volk. Het
moest niet maar zoo komen, dat Satan ze
niet meer vervolgen en jagen kon. Satan
moest niet maar gekneveld, zoodat ze hem
ontvliden konden. Neen, Satan moest met
verpletterden kop daar voor aller oog
neerliggen, dat Gods volk, met hun kinderen,
er bij kon gaan staan, om zich te verlustigen
in de aanschouwing, hoe volkomen
door Gods wonderbare mogendheid Satans
macht om te verderven vernietigd was.

Is nu dat oogenblik van triomf, is die
ure van zegepraal, voor Gods volk reeds
gekomen, of toelt de jubeltang van die
victorie nog?

Wees bij het beantwoorden van die vraag
ernstig, wees oprecht, en speel niet met
woorden.

Neen, in volkomen zin is die triomf nog
niet bereikt.

Satan heeft nog wel terdege macht. De
kerke Gods ondervindt dit nu elk
oogenblik en in alle landen. De vijand on-
zer ziele maakt zich telkens op, om ons
zelven persoonlijk en het hart onzer kinde-
ren te verwoesten. In de gedachten en de
overleggingen, die de volkeren beroeren, is
nog steeds zijn invloed merkbaar.

Zóó gebonden dat hij zich niet meer
roeren kan, en zoo den kop verpletterd,
dat hij zich niet meer slingeren kan in zijn
kronkelingen, is Satan nog niet. Zijn gijf
is nog op verre na niet krachteloos. En de
ure, dat hij voor eeuwig in den poel des
vuurs zal geworpen worden, komt niet,
eer Christus op de wolken is verschenen. Ja
zels moet aan die wederkomst van den Chris-
tus nog een ontzettende openbaring van de
macht van Satan voortgaan, als de „mensch
der zonde” komt en de Antichrist zal ge-
openbaard worden, die zich stelt tegen al
wat God genaamd wordt, om zich zelf als
God te laten aanblijden.

De zoetvoerige voorstelling, alsof Satan
wel in het Oude Testament thuis hoorde,
maar nu na het kruis van Golgotha, van
alle macht was beroofd, moet dus in naam
der Heilige Schrift tegengesproken, en wordt
dan ook door de wrege, bittere zielsver-
ring van elk kind Gods weerlegd.

Ja, waarlijk, Satan leeft nog. Satan oefent
nog macht en spant zijn strikken nog, en
eeuw in eeuw uit moet Gods kerke, en in
die kerke al Gods volk blijven bidden:
„Lied ons niet in verzoeking, maar verlos
ons van den Boos.”

Eens komt de voltooide triomf gewis-
selijk, maar hij kan niet komen, tenzij eerst
alle boosheid van Satan hebbe uitgewoed,
en het rijk der heerlijkheid van onzen Heil-
land inga.

In zoover leeft dus Gods volk ook nu nog
uit de profetie; teert ook nu nog Gods echte
kind op de paradijsbelofte; en vindt het
van dorst naar die heerlijke ure, als eens
alle strijd uit zal hebben, de laatste
vijand aan Jezus' voeten zal onderworpen
zijn, en het worden zal God alles in allen,
opdat al zijn volk met Hem deele in zijn
glorie en heerlijkheid.

Maar toch dit is niet al.

Want de paradijsbelofte is wel op zich-
zelve volkomen genoegzaam voor onze ver-
troosting, en op zichzelf zouden we bij die
paradijsbelofte niets bij behoeven; maar
sinds het paradijs is die belofte op de proef
gesteld.

Tusschen ons en die belofte ligt het
kruis van Golgotha.

Er was in die belofte niet maar iets
beloofd, maar ook iets bedreigd; en wat
die bedreiging inhield, is het bij Golgotha
tot uitvoering gekomen. Het Vrouwenzaad
verscheen, en aan dat Vrouwenzaad zijn de
verzenen vermorseld, zoodat de Christus
werd nedergevoerd, en viel en uit werd
gedragen naar de groeve der vertering.

Ten deele nu steunde deze ontraglijke
broedermoord aan den Zoon Gods begaan
de waartachtigheid en de betrouwbaarheid
der belofte; want alzoos was het voorzegd.
Dat het daartoe komen moest, was aange-
kondigd. En de komst van het Zaad der
vrouwe én de val van dien Verkorene was
geprofeet.

Doch juist daarom kon het bij dat kruis
ook niet blijven.

Daarom moest er op dat kruis een heel
eenige gebeurtenis volgen.

Want ware dat kruis het laatste geweest,
en hadden we voort niets ontvangen dan de
Paradijsbelofte; zoo zou onze ziel gewerdig
habed getroost te worden, omdat dan blijf-
baar Satan het van God gewonnen had,
en Gods raadslag niet had kunnen bestaan.

Wel het Zaad der vrouwe aan de ver-
zenen vermorseld; zelfs in ontzettender zin
vermorseld dan de profetie verwachten liet;
vermorseld tot in den dood; vermorseld tot
in de diepte der helle; vermorseld tot de
vervloeking in den eeuwig dood toe;
maar juist daardoor dan ook de tweede helft
der goddelijke profetie jammerlijk verijdeld,
en juist datgene waarin de vertroosting van
Gods volk lag, voor altoos afgesneden.

En zie, op dit punt treedt nu de Opstan-
ding van Christus tussenbeide. Bij dit
snijpunt van de wegen der profetie treedt
op verzeen Heiland voor u. Aan dit
keerpunt van den weg Gods genaderd, komt
Gods engel u toezien van Immanuel die
overwon.

Stel het u toch helder voor, wat in dat
graf van Jezus op het spel stond.

Satan is geen denkbeeldig wezen, maar
een wezenlijk bestaande, ontzettend mach-
tige geest, die heel een heir van geesten
onder zijn bevelen heeft. Door den val in
het Paradijs had de mensch, die den hof
tegen Satan bewaken moest, deze ontzett-
ende macht van Satan in deze wereld bin-
nengelaten, en de mogelijkheid voor Satan
geschapen, om heel ons menschelek geslacht,
met al zijn macht en kracht, zijn gaven en
talenten, zichzelf tot een instrument te
bereiden, waarmee hij Gods werk bestrij-
den, Gods volk aanranden, en den raad Gods
vernietigen zou.

En ook, die macht van Satan in ons ge-
slacht was niet denkbeeldig, maar werkte
en giste en broeide in al het leven der
volken en in het persoonlijk leven en de
hartstechten van het menschelek hart. Tot
zels in Israël was die macht van Satan
binnengedrongen. Bijna alle eeuwen door
ziet ge het groter deel van Israël achter
den Baal loopen, of de kalveren dienen, of
sich nederbuigen voor den Moloch en voor
de Asteroïden.

Scher alle macht der wereld organiseert
zich tot een welgeoordeerde macht, die vij-
andig tegen God overstaat. Zoo doen de
wijsgereen in hun wetenschap; de kunst-
naars in hun kunsttempel; de priesters bij
hun altaren; de wetgevers in hun wetten;
de koningen in hun bewind; de veldheeren
aan het hoofd hunner legerscharen; al het
volk in zijn jagen naar geld en ringen; of
elk menschelek kind in de onreine tochten
van zijn hart.

En tegen die macht in moet nu God
zijn beloften waar maken; zijn volk weer-
baar stellen en stand doen houden; en zijn
Immanuel aan den stam van Israël doen
uitkomen, en door dien Immanuel het won-
der tot stand brengen, om én vlekkeloos in

zijn heiligheid te blijven, en toch al de
zonde van zijn volk te veroorloven.

En de Heere toont zijn mogendheid; Hij
kent en roept de zijnen; Hij plant in Abra-
ham den edelen wijstok van Israël.

De Heere zet door.

Als het moet is de watervloed, die al-
leen Noach redt, zijn instrument. Sodom
en Gomorrah keert Hij om en overstort ze
met zwavelvuur. Aan de Rode Zee bedwingt
Hij Pharaon en zijn ruiters. En hoe in Israël
de afval ook telkens de overhand neme,
toch kent Hij zijn getrouwen, en heeft er
alle eeuwen door zeven duizend die zijn
naam blijven aanroepen.

Maar nu komt het dan ook eindelijk.

Nu wordt Bethlehem in de glansen van
het eeuwige licht gedoopt. Het kindeke rust
in Maria's armen. Immanuel is er.

Dat merkt wel de wereld niet, en zelfs
in Israël is er maar een enkele die het ge-
looft; maar Satan weet het, en de demo-
nen sidderen op die ontzettende weten-
schap.

Vandaar dat van deze oogenblikken al
al Satans kunst en toelag is, om zich met
dien Immanuel aan een strijd op leven en
dood te wagen.

Nu is het de ure der beslissing. Nu moet
het uitmaken, of hij in het eind over-
winnen zal, of wel... de zoo diep door hem
gebate God.

Dat merkt ge reeds aan Bethlehems
kindermoord, en de vlucht naar Egypte.
Dat speelt ge duidelijker nog als Jezus
door hem verzocht wordt in de wocatijs.
Maar dat treedt toch eerst in het volle
licht, als het blijkt tot een openlijken strijd
te moeten komen, en Jezus in Israël als
Profeet, straks als Priester en Koning, op-
treedt, en het nu moet beslissen wie de sterk-
ste is.

Nooit zijn de demonen dan ook zoo los-
gebroken als in de drie jaren van spanning
tusschen hemel en hel. Nooit zijn er
bij een volk zooveel bezetenen geweest.
En nooit is de boosheid, het verraad en de
laagheid van het menschelek hart zoo ont-
zettend uitgekomen, als in wat ge de drie
jaren lange lijdensgeschiedenis van den
Zoon des menschen kunt noemen.

Ze kennen hem de demonen, en ze zeg-
gen hem openlijk dat hij de Zoon Davids
en Israëls Messias is; maar onder dat zeggen
woelen ze de boosste hartstochten in Israël
tegen hem op; tot eindelijk schier heel het
volk, met zijn priesters en voorgangers aan
het hoofd tegen hem in opstand komt, en
alles roept om zijn dood; en Barabbas, de
moordenaar, door het luidkeels roepen der
bloeddorstige schare boven Jezus verkozen
wordt.

En metterdaad gelukt die boosze toelag.
Want Jezus doet niets tegen. Hij loopt hij
schijnbaar zelf en uit eigen beweging het
verderf in de kaken. In stede van in Galilea
te blijven schuilen, komt hij zelf naar Jeruza-
lem. Judas, dien hij reeds lang doorzag, blijft hij
in zijn gemeenschap dwilt. Hij gaat op naar
den tempel. Zoo ge wilt, hij tegt de Phari-
zeën en spaart de priesters in geen enkel
opzicht.

Hij doet niets om te ontkomen. Even
voor de gevangenneming toont hij nog
wel, wat macht hij bezit, als hij de sol-
daten doet terugdeinzen. Maar die macht,
die hem ten dienste stond, gebruikt hij
niet.

Hij laat zich willig binden, en als een
Lam gaat hij ter slachting.

Dar nu begreep Satan niet.

Hij had gewild dat Jezus zou tegenwer-
ken, zou tegenworstelen, zou tegenspartelen;
en zelfs verleidde hij Petrus om het zwaard
te trekken, en daarmede naar menscheleke
manier voor zijn Jezus te strijden.

Maar Jezus wil het niet. Hij wil
sterven. En als Satan nog één vreeze
koestert, de vreeze namelijk, dat Jezus
van het kruis zal afkomen en heel zijn
opzet verdoen, blijft ook dit uit; blijft uit
hoe hij Jezus ook door de priesters surren
laet, en hoe ze ook roepen: „Indien ge de
Zoon Gods zijt, kom af van het kruis.”

Zoo gaat Jezus dan onder, en feitelijk
viert Satan zijn zegepraal, de hel haar triomf.

Want Satan kende geen schrikkelijker
macht dan den Dood. Tegen alle ander
instrument had de mensch verweer gevon-
den; maar niet tegen den Dood. Tegen den
Dood kon niemand op. Aan den Dood
moest ieder zijn tol betalen. En nu het
zoover gekomen was, dat ook Jezus door
dien Dood overwonnen was, nu waande
Satan zich van zijn zegepraal zeker.

God was teruggeslagen. Hij, Satan, had
getriumfeerd!

Maar nu komt dan ook de mogendheid
des Heeren tussenbeide. Meer nog, nu
moet ze tusschenbeide treden. Nu of

nooit moest het uitgemaakt en beëlist, of
er in God macht ook tegen den dood was;
en of Immanuel, ook al was hij in den
Dood geworpen, nochtans uit dien Dood
kon worden gered en teruggebracht.

En dat nu is de glorie van uw Paasche-
feest; dat de eeuwige jubel van Jezus' ver-
rijzenis, dat toen, op dat beslissende oogen-
blik, Gods mogendheid is verschenen, en de
ontzettende grootheid der sterkte van
zijn Goddelijke kracht machtig is gebleken,
om zelfs uit de banden van den Dood zijn
Immanuel los te maken, en met goddelijke
majesteit aan Satan zijn buit te ontrukken.

Te ontrukken, niet door de ziel van Jezus
in den hemel op te nemen. Dat kon na
het sterven toch gebeuren. Neen, maar
door den Immanuel, het Vleeschgeworden
Woord in dat Vleesch uit den Dood weder
te brengen; hem de wegen des levens be-
kend te maken; en te maken dat zijn
Heilige geen verduering zag.

En dat nu is geschied op den derden
morgen. Toen de wachters vloden, en Gods
engelen nederdaalden, en de steen werd
afgewenteld, en straks de gestorvene op het
kruis weer in het midden zijner joegeren
verscheen, en hun toonde de teekenen der
nagelen in zijn handen, en de wonden van
de speer in zijn zijde.

Want daartegenover stond Satan volko-
men machteloos.

Daartegen was voor Satan geen enkel
instrument bereid.

Dat moest hij aanzien. Aansien in zijn
ver reikende gevolgen voor het lot en voor
de toekomst van hemel en aarde.

Nu had God overwonnen, en Satan was in
beginsel voor eeuwig teruggeslagen.

En nu reeds was de ure te voorspel-
len en het oogenblik tegemoet te zien,
waarop hem voor eens en voor altoos de
kop zou worden verpletterd.

Want al is Satan nu nog levendig en
nog ontzettend gewapend, en al is hem nog
zoo groote macht gelaten, om én Gods
kerk én Gods kinderen te verontrusten,
toch vreeze nu de Godgetrouwen niet meer.

Want zie, als Satan ze nu weer aanvalt,
staat tusschen hem en hun hart altoos
die verzeen Heiland, die nu alle macht
oatving in hemel en op aarde, en gezeten
aan de rechterhand des Vaders, het den
zijnen toe blijft roepen: „Niemand kan u
rukken uit mijn hand!”

KUYPER.

„Leden gezet in het Lichaam”.

Maar nu heeft God de leden
gezet en ingelijkt van deszeve
in het Lichaam, gelijk Hij gewild
heeft.

1 Cor. 12: 18.

In tal van vereenigingen vindt ge een on-
derscheid tusschen „werkende leden” en „leden”,
die niets anders doen dan een deel in de
kosten betalen. Alleen de eersten leven dan
in de zaken in, terwijl de anderen slechts bij-
loopers zijn. De werkende leden zijn werkelijk
lid, omdat ze persoonlijk hun krachten wij-
den aan het doel der vereeniging; maar de
anderen, die het met wat gelds afdoen, hee-
ten wel leden, maar zijn het niet inderdaad en
waarheid.

Dit nu kan in een vereeniging, omdat een
vereeniging geen Lichaam is. Maar het kan niet
in de kerk van Christus, juist omdat de kerk
van Christus ons als een Lichaam in de
Heilige Schrift geteekend staat, en dus als
Lichaam moet geleerd.

En wel als een Lichaam, dat niet wijneen-
zetten, noch maken, maar dat geschapen is
door den Heere onzen God, en waarvan wij zel-
ven de ledematen zijn.

Dit toch is het wat de heilige apostelen ons
gedurig op het hart binden, en vooral de
apostel Paulus ons in 1 Cor. 12 voortteekent.
Alleen zoo ge de kerk als een Lichaam be-
schouwt, en zelf weet wat dat levend Lichaam
een levend lid te zijn en eeuwig te zullen blij-
ven, staat ge tegenover uw kerk, zoodat God
er u ingezet heeft.

Daarom zijn de leden dan ook engelijk,
en heeft in de kerk het één lid een an-
dere geardeid, en dus ook een andere
taak en roeping dan het andere lid. Ge-
lijk aan uw eigen vleeschelijk Lichaam, het
één lid maakt een voet, het andere een hand,
het derde een oog, het vierde een oor is,
aldus zoo betuigt Jezus' apostel ons, is het ook
met de lidmaten der kerk onder elkaander gesteld;
want wel verre van als twee druppelen waters
op elkaander te gelijken, zijn ze veel eer allen
verschillend en loopen ze allen uiteen. En dit
is en bestaat zoo in het Lichaam van Christus,
niet omdat wij dit zoo door eigenwilligheid
bedorven hebben, maar omdat God zelf het
alzoos verordeneerd heeft.

Hoort slechts: „Maar nu heeft God de leden
gezet, en ingelijkt van deszeve in het Lichaam,
gelijk Hij gewild heeft.”

Dit geldt nu natuurlijk van wat onze vadersen
noemden de onrechtbare kerk, of het mystieke